

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบโปรแกรมทางบัญชี : กรณีศึกษาโปรแกรม MYOB และโปรแกรม Microsoft Small Business มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบถึงโครงสร้าง การบันทึกข้อมูล ประมวลผล และการออกรายงานของทั้งสองโปรแกรม เพื่อให้ผู้สนใจได้ ทราบถึงโครงสร้าง ข้อดี ข้อจำกัด และแนวทางการประยุกต์ใช้โปรแกรมบัญชีในกิจการของ ตนเองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากการทดสอบโปรแกรม MYOB ซึ่งเป็น โปรแกรม สำเร็จรูปที่ผลิตจากประเทศออสเตรเลีย มีระบบการทำงาน ประกอบด้วย ระบบการขายสินค้า ระบบการซื้อสินค้า ระบบการรับและจ่ายเงิน ระบบสินค้า ระบบบันทึกเวลาการทำงาน ระบบ เงินเดือน ระบบบัญชีแยกประเภท ระบบข้อมูลของบริษัทและบัญชี การจัดทำรายงานและการ วิเคราะห์ทางการเงิน และทดสอบโปรแกรม Microsoft Small Business ซึ่งเป็น โปรแกรมสำเร็จรูป ที่ผลิตจากประเทศสหรัฐอเมริกา มีระบบการทำงาน ประกอบด้วย ระบบลูกหนี้ ระบบเจ้าหนี้ ระบบพนักงาน ระบบธนาคาร ระบบรายงาน และระบบข้อมูลของบริษัท โดยการนำรายการ บัญชีที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลา 2 เดือนของบริษัทจำกัดแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์สแตนเลสตาม คำสั่งซื้อเท่านั้นไม่มีการขายปลีกย่อย กลุ่มลูกค้าจะเป็นลูกค้าที่อยู่ในประเทศ การซื้อสินค้า วัตถุดิบและอุปกรณ์ต่าง ๆ จะสั่งซื้อภายในประเทศเช่นเดียวกัน ส่วนพนักงานของบริษัทมีอยู่ 2 ประเภทใหญ่ คือ พนักงานรายเดือนและพนักงานรายวัน มาทดสอบ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

1. โครงสร้างของโปรแกรม MYOB และโปรแกรม Microsoft Small Business

ผลการศึกษาพบว่าโปรแกรม MYOB และโปรแกรม Microsoft Small Business มีระบบบัญชีที่รองรับสำหรับทำรายการค้าต่าง ๆ เช่น ระบบบัญชีซื้อและเจ้าหนี้ ระบบบัญชีขาย และลูกหนี้ ระบบบัญชีธนาคาร ระบบบัญชีเงินเดือน เป็นต้น สามารถใช้ได้ทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ โดยสรุปแล้วจากการนำรายการบัญชีมาทดสอบจะเห็นได้ว่าโครงสร้างหลักของทั้ง 2 โปรแกรมมีลักษณะคล้าย ๆ กัน ได้แก่ การสร้างฐานข้อมูลหลัก การบันทึกข้อมูล การ ประมวลผลรายการค้า และการสร้างรายงานในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

โปรแกรม MYOB สามารถสร้างผังบัญชีโดยมีระดับชั้นบัญชีย่อยได้หลายระดับตามที่ต้องการได้ แต่กำหนดชื่อผังบัญชีและชื่อสินค้าได้ 30 ตัวอักษร ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน โปรแกรมสามารถกำหนดคลังสินค้าได้มากกว่า 1 แห่ง และมีระบบที่รองรับการผลิตสินค้าในเบื้องต้นได้ และสามารถปรับปรุงจำนวนสินค้าคงคลังในโปรแกรมให้ตรงกับสินค้าคงคลังในคลังสินค้าจริงได้ มีระบบที่รองรับการใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้ การประมวลผลของโปรแกรมจะเป็นการประมวลผลแบบทันทีเท่านั้น ส่วนการปิดรอบบัญชีของโปรแกรมจะแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ การปิดรอบบัญชีเงินเดือนและการปิดรอบบัญชีทั่วไป การจัดทำรายงานทางการเงินสามารถจัดทำเป็นเกณฑ์คงค้างได้เท่านั้น ยกเว้นงบดุลและงบกำไรขาดทุนที่สามารถเลือกจัดทำเป็นเกณฑ์เงินสดหรือเกณฑ์คงค้างก็ได้ และสามารถแสดงรายงานเป็นภาษาไทยได้เฉพาะส่วนที่กำหนดไว้ในผังบัญชี ส่วนอื่นจะแสดงเป็นภาษาอังกฤษตามที่โปรแกรมกำหนดมา โปรแกรมสามารถโอนรายงานออกไปใช้ในโปรแกรมอื่นได้ เช่น Microsoft Excel, Adobe PDF และ Comma-Separated Text File เป็นต้น

โปรแกรม Microsoft Small Business สามารถสร้างผังบัญชีโดยมีระดับชั้นบัญชีย่อยเพียง 1 ระดับ โปรแกรมไม่มีระบบรองรับการผลิตสินค้า ไม่สามารถกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และไม่สามารถแสดงค่าเงินเป็นสกุลเงินบาท แสดงได้เฉพาะเงินสกุลดอลลาร์ โปรแกรมสามารถออกเลขที่ใบกำกับภาษีเลขที่ออกไปแล้วได้ การประมวลผลของโปรแกรมจะเป็นการประมวลผลแบบทันทีเท่านั้น โปรแกรมสามารถบันทึกระบบเงินเดือนได้ในพื้นฐาน หากต้องการคำนวณเงินเดือนจะต้องเพิ่มโปรแกรมที่ใช้สำหรับคำนวณเงินเดือน โปรแกรมสามารถทำการเปิดรอบบัญชีใหม่ได้โดยไม่ต้องปิดรอบบัญชีเก่า และสามารถเปิดรอบบัญชีที่ปิดไปแล้วกลับมาใหม่ได้ โปรแกรมมีระบบรองรับการจัดทำบัญชีกระแสเงินสด การจัดทำรายงานทางการเงินสามารถเลือกที่จะแสดงเป็นเกณฑ์คงค้างหรือเกณฑ์เงินสดได้ เมื่อเลือกเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งในการจัดทำรายงานแล้วไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ และสามารถแสดงรายงานเป็นภาษาไทยได้เฉพาะส่วนที่กำหนดไว้ในผังบัญชี ส่วนอื่นจะแสดงเป็นภาษาอังกฤษตามที่โปรแกรมกำหนดมา โปรแกรมสามารถโอนรายงานออกไปใช้ในโปรแกรมอื่นได้เฉพาะ Microsoft Excel เท่านั้น โปรแกรมได้ถูกออกแบบมาให้สามารถใช้งานเชื่อมต่อกับโปรแกรม Microsoft Office ทุกตัว

จากการทดสอบพบว่า โปรแกรมทั้งสองสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานกับบริษัทที่นำมาทดสอบซึ่งเป็นธุรกิจประเภทผลิตและจำหน่ายได้

2. การควบคุมสารสนเทศทางการบัญชีของโปรแกรม MYOB และโปรแกรม Microsoft Small Business

ผลการศึกษาจากการนำรายการบัญชีมาทดสอบพบว่า โปรแกรมทั้งสองมีการควบคุมทั่วไปและการควบคุมเฉพาะระบบงาน ดังนี้

2.1 การควบคุมทั่วไป

การควบคุมทั่วไปเป็นการควบคุมที่มีขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่าสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในได้มีการจัดการและดูแลอย่างดีตลอดเวลา ซึ่งโปรแกรมทั้งสองมีระบบการควบคุมทั่วไปที่เหมือนกัน คือ การรักษาความปลอดภัยการเข้าถึงข้อมูลโดยใช้รหัสผ่าน และการสำรองข้อมูล แต่จะต่างกันตรงในรายละเอียดที่โปรแกรม MYOB สามารถกำหนดรหัสผ่าน (User name and Password) สำหรับการเข้าถึงข้อมูลได้หลายระดับตามความต้องการ ส่วนโปรแกรม Microsoft Small Business สามารถกำหนดรหัสผ่านได้เพียง 5 ระดับ ตามที่โปรแกรมได้กำหนดมาประกอบด้วย ระดับเจ้าของ ระดับผู้จัดการ ระดับพนักงานบัญชี ระดับพนักงานขาย และระดับผู้อ่านข้อมูล

2.2 การควบคุมเฉพาะระบบงาน

โปรแกรมทั้งสองมีระบบการควบคุมเฉพาะระบบงานที่เหมือน ซึ่งประกอบด้วย

- ด้านการตรวจสอบข้อมูลนำเข้า โปรแกรมทั้งสองมีระบบการตรวจสอบข้อมูลนำเข้าเพื่อบันทึกข้อมูลในฐานข้อมูล เช่น การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนำเข้า การตรวจสอบฟิลด์ การตรวจสอบความครบถ้วน เป็นต้น

- ด้านการตรวจสอบการประมวลผล โปรแกรมทั้งสองมีระบบการตรวจสอบความถูกต้องของการประมวลผล เช่น การตรวจสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล การตรวจสอบการเรียงลำดับของข้อมูล เป็นต้น

- ด้านการตรวจสอบผลลัพธ์จากการประมวลผล โปรแกรมทั้งสองมีระบบการตรวจสอบผลลัพธ์จากการประมวลผล เช่น การกระจายยอดกับข้อมูลภายนอก การนับจำนวนเรคอร์ด เป็นต้น

- ด้านหลักฐานการตรวจสอบ โปรแกรม MYOB สามารถสร้างหลักฐานการตรวจสอบว่ามีผู้ใช้เข้าไปใช้งานอะไรในโปรแกรมบ้าง และสามารถนำมาตรวจสอบเช็คยอดกับรายงานต่าง ๆ ได้ แต่โปรแกรม Microsoft Small Business สามารถสร้างหลักฐานการตรวจสอบได้เฉพาะการเข้าไปปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติม รายการต่าง ๆ ที่ไม่ใช่การบันทึกรายการค้า

3. การเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของโปรแกรม MYOB และ โปรแกรม Microsoft Small Business

ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมทั้งสองมีระบบติดต่อกับผู้ใช้ (User Friendly) การกำหนดค่าเบื้องต้น วิธีการผ่านรายการ การพิมพ์แบบฟอร์มต่าง ๆ ความสามารถในการจัดทำรายงาน การเลือกดูรายการโดยละเอียด ความสามารถในการค้นหารายการ การปิดรอบบัญชีเมื่อสิ้นงวด การถ่ายโอนข้อมูล ความยืดหยุ่นของโปรแกรม ความต้องการด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ความยากง่ายในการติดตั้งโปรแกรม เอกสารประกอบระบบ ที่คล้ายคลึงกัน แต่จะต่างกันตรงที่ โปรแกรม Microsoft Small Business มีขนาดของหน้าเอกสารไม่พอดีกับหน้าจอจึงไม่ค่อยสะดวกเวลาใช้งาน ไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาที่ต้องการค้นหารายการได้ สามารถเพิ่มฟังก์ชันการวิเคราะห์ทางการเงินเพิ่มเติมได้ สามารถจะเปิดรอบบัญชีใหม่ได้โดยไม่ต้องปิดรอบบัญชีเก่า และสามารถเปิดรอบบัญชีที่ปิดไปแล้วกลับมาใหม่ได้ ส่วนโปรแกรม MYOB ไม่สามารถพิมพ์แบบฟอร์มเปล่าได้ สามารถโอนข้อมูลออกได้ตามที่ตรงการ มีคำสั่งปิดบัญชีเงินเดือนแยกออกมาจากคำสั่งปิดบัญชีตามปกติ

4. ลักษณะของรายงานทางการบัญชีที่ดีของ โปรแกรม MYOB และ โปรแกรม Microsoft Small Business

ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมทั้งสองมีลักษณะเชิงคุณภาพ คือ สามารถเข้าใจในงบการเงินได้ง่าย สามารถนำเสนองบการเงินได้ทันต่อการตัดสินใจ สามารถจัดทำงบการเงินแบบเปรียบเทียบได้ และมีรูปแบบของรายงานที่ใช้ภายในองค์กรและภายนอกองค์กรที่เหมือนกัน

5. ลักษณะงานพื้นฐานของโปรแกรมสำเร็จรูปประเภทบริหารฐานข้อมูลของโปรแกรม MYOB และ โปรแกรม Microsoft Small Business

ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมทั้งสองมีความเป็นอิสระของข้อมูล มีลักษณะของหน่วยข้อมูลในฐานข้อมูลเดียวกันจะมีรูปแบบเดียวกัน สามารถป้อนข้อมูลเข้าเพียงครั้งเดียวก็สามารถนำมาใช้งานได้ตลอด และข้อมูลในแต่ละระบบสามารถที่จะเชื่อมโยงข้อมูลแต่ละส่วนเข้าถึงกันในฐานข้อมูลเดียวกัน เหมือนกัน

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเปรียบเทียบโปรแกรมทางบัญชี : กรณีศึกษาโปรแกรม MYOB และ โปรแกรม Microsoft Small Business โดยการนำรายการบัญชีที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลา 2 เดือนของธุรกิจผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์สแตนเลสที่อยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จำนวน 1 กิจการ มาทดสอบพบว่า

โปรแกรมทั้งสองมีระบบงานทั่วไปอย่างครบถ้วน ยกเว้นระบบที่รองรับการผลิตโดยตรง แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานกับบริษัทที่นำมาทดสอบซึ่งเป็นธุรกิจประเภทผลิตและจำหน่ายได้ แต่โดยรวมแล้วโปรแกรม MYOB สามารถรองรับการทำงานของบริษัทที่นำมาทดสอบได้ดีกว่าโปรแกรม Microsoft Small Business เนื่องจากโปรแกรม MYOB มีระบบที่รองรับการผลิตสินค้าเบื้องต้นได้ ซึ่งจะทำให้สามารถทราบถึงสินค้าคงคลังได้ แต่ทั้งสองโปรแกรมจะไม่สามารถสะท้อนต้นทุนสินค้าได้อย่างแท้จริงเหมือนกับโปรแกรมที่ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับกับกิจการประเภทผลิตโดยตรง

โปรแกรมทั้งสองมีโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย การสร้างฐานข้อมูลหลัก การบันทึกข้อมูล การประมวลผลรายการค้า และการสร้างรายงานในรูปแบบต่าง ๆ โดยจะจัดแบ่งออกเป็นในรูปของระบบงานต่าง ๆ ซึ่งจะมีระบบงานทั่วไปอย่างครบถ้วน ทำให้การทำงานเกิดความรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฟ้าม่วย สุกัญศีล (2544) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้โปรแกรม Quick Books ในงานบัญชีเงินกองทุน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า โปรแกรมทางการบัญชีมีระบบงานครบถ้วนสามารถจัดทำบัญชีได้อย่างรวดเร็ว เหมาะสม ข้อมูลมีความชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน ช่วยลดขั้นตอนการทำงานและสามารถตรวจสอบได้ แต่ที่แตกต่างไป คือ ไม่ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้กับเงินกองทุน เพียงแต่ศึกษาเฉพาะโครงสร้างของโปรแกรม การบันทึกข้อมูล การประมวลผล การจัดทำรายงานสารสนเทศ เพื่อทราบถึงข้อดีและข้อจำกัดของแต่ละโปรแกรมในการใช้งานเท่านั้น

โปรแกรมทั้งสองมีการควบคุมสารสนเทศทางการบัญชีที่สอดคล้องกับแนวคิดของ วัชณีพร เศรษฐสักโก (2548) เรื่อง การควบคุมทั่วไป ระบุว่า การจัดทำระบบสารสนเทศทางการบัญชีควรจะต้องมีการควบคุมทั่วไป เช่น การกำหนดรหัสผ่าน และการจัดทำแฟ้มสำรอง เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับข้อมูลได้ แต่ที่แตกต่างไป คือ ไม่ได้ศึกษาการแบ่งแยกหน้าทำงาน การควบคุมการค้นหาและบำรุงรักษาซอฟต์แวร์ของระบบ เพียงแต่ศึกษาเฉพาะการควบคุมของข้อมูลเท่านั้น

และสอดคล้องกับทฤษฎีของ รัชณี กัลยาวิสัย (2545) เรื่อง การควบคุมเฉพาะระบบงาน ระบุว่า เพื่อให้เกิดความมั่นใจในสารสนเทศว่า ข้อมูลต่าง ๆ ได้ทำการบันทึก ประมวลผล และ

จัดทำรายงานได้อย่างถูกต้องครบถ้วน จึงต้องมีการควบคุมเฉพาะระบบงาน ซึ่งประกอบไปด้วย การควบคุมการนำข้อมูลเข้า การควบคุมการประมวลผล และการควบคุมผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผล

โปรแกรมทั้งสองสามารถออกรายงานที่มีลักษณะเชิงคุณภาพ คือ สามารถเข้าใจได้ง่าย นำเสนอได้ทันต่อการตัดสินใจ และสามารถทำการเปรียบเทียบได้ ซึ่งมีลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดของ อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์ (2549) เรื่อง ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน ระบุว่า รายงานที่ดีควรที่จะต้องมีความลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินเป็นส่วนประกอบเพื่อให้รายงานมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบ และสอดคล้องกับแนวคิดของ รัชณี กัลยาวิชัย (2545) เรื่อง รูปแบบของรายงาน พบว่า รูปแบบของรายงานควรมีรายงานที่ใช้ภายในองค์กร และรายงานที่ใช้ภายนอกองค์กร

โปรแกรมทั้งสองมีลักษณะงานพื้นฐานของโปรแกรมสำเร็จรูปประเภทบริหารฐานข้อมูล คือ ความเป็นอิสระของข้อมูล มีลักษณะของหน่วยข้อมูลในฐานข้อมูลเดียวกันจะมีรูปแบบเดียวกัน สามารถป้อนข้อมูลเข้าเพียงครั้งเดียวก็สามารถนำมาใช้งานได้ตลอด และข้อมูลในแต่ละระบบสามารถที่จะเชื่อมโยงข้อมูลแต่ละส่วนเข้าถึงกันในฐานข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พลพฐ ปิยวรรณ และ สุภาพร เจริญเยี่ยม (2548) เรื่องระบบสารสนเทศทางการบัญชี ที่ว่า โปรแกรมสำเร็จรูปควรมีลักษณะสำคัญของงานพื้นฐานของโปรแกรมสำเร็จรูปประเภทบริหารฐานข้อมูล ดังนี้ ความเป็นอิสระของข้อมูล หน่วยข้อมูลในฐานข้อมูลเดียวกันจะต้องมีรูปแบบเดียวกัน การป้อนข้อมูลเข้ากระทำครั้งเดียว การเชื่อมโยงของข้อมูลในฐานข้อมูลเดียวกันแต่ที่แตกต่างไป คือ ไม่ได้ศึกษาความเป็นเจ้าของข้อมูลร่วมกันของผู้ใช้งานฐานข้อมูล

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. ข้อมูลที่นำมาทดสอบในการศึกษานี้ จำกัดอยู่เฉพาะรายการบัญชีที่เกิดขึ้นเป็นเวลา 2 เดือน ของกิจการที่ดำเนินธุรกิจผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์สแตนเลสที่อยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จำนวน 1 กิจการ หากมีการนำข้อมูลที่มากขึ้นหรือข้อมูลจากธุรกิจอื่นมาทดสอบ อาจทำให้ผลการศึกษามีความแตกต่างไปจากเดิม
2. การทดสอบครั้งนี้ จำกัดอยู่เฉพาะการใช้งานในเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงเครื่องเดียว หากมีการทดสอบโดยใช้งานในระบบเครือข่ายหรือทางระบบออนไลน์ อาจทำให้ผลการศึกษามีความแตกต่างไปจากเดิม

3. โปรแกรมทั้งสองที่นำมาใช้งานเป็นโปรแกรมรุ่นทดลองใช้งาน อาจมีบางระบบของโปรแกรมใช้งานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ หากมีการทดสอบในโปรแกรมจากแผ่นจริง อาจทำให้ผลการศึกษาที่มีความแตกต่างไปจากเดิม

ข้อค้นพบ

จากการศึกษา เรื่องการเปรียบเทียบโปรแกรมทางบัญชี : กรณีศึกษาโปรแกรม MYOB และโปรแกรม Microsoft Small Business มีข้อค้นพบที่น่าสนใจซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. โปรแกรม MYOB ไม่สามารถบันทึกรายการส่วนลดรับได้ หากยังไม่ได้ชำระมูลค่าสินค้าทั้งจำนวนตามใบสั่งซื้อ
2. โปรแกรมทั้งสองไม่รองรับระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. โปรแกรมทั้งสองสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานในธุรกิจประเภทผลิตสินค้าได้ แต่โดยรวมแล้วโปรแกรม MYOB สามารถรองรับการทำงานของธุรกิจประเภทผลิตสินค้าได้ดีกว่าโปรแกรม Microsoft Small Business เพราะ มีระบบที่รองรับการผลิตสินค้าเบื้องต้นได้ อย่างไรก็ตามทั้งสองโปรแกรมไม่อาจสะท้อนต้นทุนสินค้าได้อย่างแท้จริงเหมือนกับโปรแกรมที่ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับกับธุรกิจประเภทผลิตโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ที่สนใจจะนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีทั้งสองไปใช้ในธุรกิจประเภทผลิตสินค้า ควรที่จะทำการคำนวณต้นทุนและจัดทำระบบการควบคุมสินค้าคงคลังด้วยระบบงานอื่นภายนอกโปรแกรมทั้ง เพื่อจะได้ทราบถึงต้นทุนและจำนวนสินค้าที่แท้จริง และถูกต้อง ครบถ้วน
2. กิจกรรมที่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม หากนำโปรแกรมทั้งสองไปใช้งานควรที่จะต้องจัดทำระบบควบคุมรายงานภาษีซื้อภาษีขายด้วยระบบงานอื่น เพื่อให้เป็นไปตามที่กรมสรรพากรกำหนด